

1-52

Hírlap-Értékelés
Növekedési
4 884

1886

Ujpest, 1904. január 7.

96.

I. szám.

IX. évfolyam.

Előfizetési árak:
egyes évre 8 kor., félévre 4 kor.,
negyedévre 2 korona.
Egyes évre ára 16 fillér,
húszé-ek mérsékelt áruk szertel.
A lap megjelenik minden oad-
törtékn.
Feloldó szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u 8
buda a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adódnak.
Kiadóhivatal: István-utca 9.
buda a lap anyagi részét illető köz-
lemények az előfizetési pénzek kifizetéséig
Kiadóhivatalban:
FUCHS ANTAL.

PEST MEGYE SZABADELVŐ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Utóhang a községi választásokhoz.

Ujpest, január 7-én.

Kezdjük egyszer mi is Caligulával!
Mi különbség van Caligula és az
„Ellenzéki Ujság“ közt?

Caligulanak volt egy lova, a melyet
Róma konzulává nevezett ki. Az „Ellen-
zéki Ujság“-nak nincs lova, s éppen
ezért lóvá szeretné tenni Ujpestet és a
vármegyét!

Hogyan?

Hát csak úgy, hogy az „Ellenzéki
Ujság“ el akarná mind a kettővel hit-
tetni, hogy egyedül csak az törvény és
igazság, a mit ő hirdet és hogy Ivánka
Pál főszolgabíró igazságtalan, törvény-
tipró ember.

Ujpest józanul gondolkozó polgárai
és a törvényhatósági bizottság tagjai
azonban tudják, hogy törvény és igaz-
ság nem képezheti egyes emberek kizá-
rólagos tulajdonát, s hogy az az ujság,
a mely első számától az utolsóig szemé-
lyeskedő irányt követett és követ ma is,
oly távol áll a törvény és igazságtól,
mint Makó Jeruzsálemtől. Ujpest pol-
gárai és a törvényhatósági bizottság
tagjai sokkal jobban ismerik Ivánka
Pál főszolgabíró jellemét, működését,
hivatalos eljárásának korrektségét, sen-
hogy hitelt adnának az „Ellenzéki Uj-
ság“ alaptalan vádjainak és szertelen
támadásainak, a melyekkel csak vissza-
tetszést lehet kelteni, de meggyőzni
senkit sem lehet.

Egyszóval az „Ellenzéki Ujság“-nak
azon „Nyílt levelével“, melyet Ivánka
Pál főszolgabíróhoz — és azon, a köz-
ségi választások megsemmisítését célzó
felebbezésével, melyet a Törvényható-
sági bizottsághoz intézett: lóvá tenni
senkit sem sikerül.

Nem sikerül pedig azért, mert...

Először: Mikor a községi vála-
sztók névjegyzékét összeállították: akkor még
dr. Ugró Gyulának a jelöléséről szó sem
volt, így tehát nem is hagyhatták őt ki
szándékosan a listából. Amint hogy dr.
Ugró Gyula a választási mozgalmak
megindulásáig maga sem érdeklődött
az iránt, vajjon bent van-e a választók
listájában, vagy nincsen, az ellenzéki
párt pedig a választási mozgalmak ele-
jén nem is Ugró Gyuláért, hanem másért
lelkesült.

Másodszor: Dr. Ugró Gyulának s az
ellenzéki párt jogászainak tudniok kel-
lett volna, hogy a törvény értelmében,
községi állásra, államtisztviselő nem je-
lölhető. Dr. Ugró Gyulának tehát a
nyugdíjaztatását nem egy-két héttel a
választás előtt, hanem idejekorán kellett
volna kérnie, annál is inkább, mert tud-
hatta, hogy a honvédelmi miniszterium-
ban kérvényeket soron kívül csak akkor
intéznek el, ha azt a katonai szolgálat
egy kívánja.

Nem a főszolgabíró tévesztette meg
tehát az ellenzéki pártot, hanem téve-
sítésbe ejtette a párt önmagát akkor,

a midőn a jelölésen kívül mindent ki-
hagyott és kifeledezt a számításából.

Harmadszor: Spányi Lajos és Ada-
mis Lajos jelöléséről már tíz nap al a
választás előtt mindenki beszélt a köz-
végen; a választás napján pedig, a hi-
vatalos jelölést megelőzőleg, már reg-
gei hat órakor minden utca szögletén
éltették a falragaszok Spányit mint bíró-
jelöltet és Adamist mint törvénybíró-
jelöltet. Az ellenzéki választók tehát, a
jelöltek nevének hivatalos kihirdetése
előtt, már rég tisztában voltak a jelöl-
tekkel s így annak, hogy szavazásra dé-
lig sem jelentkeztek tömegesen, nem a
főszolgabíró eljárása s a d. e. 10 orakor
eszközölt hivatalos kihirdetés az oka,
hanem magok az ellenzéki párt tagjai
s a pártnak vezetői, kik közvetlenül a
választások előtt alaposan összekülöm-
bözték egymással.

Negyedszer: A községi törvény egyet-
len pontja sem írja elő, hogy a választást
vezető főszolgabírónak, a kerületek vá-
lasztási elnökeinek, kiküldöttjeinek, bi-
zalmiférjainak addig kell a szavazó-
helyiségekben várakozniok a szavazó
polgárokra, a míg ezek napi teendőiket
kényelmesen elvégezték, napibérlüket
ledolgozták, pöreiket letárgyalták, be-
tegeiket meglátogatták s kézmunkájuk-
kat a fővárosba beliferálták, azután
megebédelték, befeketézték, az „alsós“,
a „kalabert“ vagy a „tarok“ partit
végigjátszották s esetleg meg is vacso-
ráztak.



Ima.

Szép e honnak mindenféle tája,
Bérece, völgye és a róna képe,
Barangoló lelkem vágyva járja
S ábrándozva el is mulat véle;
Azért mégis borus szemmel nézve,
Hű imámat küldöm föl az égbe:
Teljesítsd, ég! teljesítsed vágyam
Vigy szülőföldemre s azt virulni lássam!

Lombos erdők enyhületes árnya,
Hegyaljában felüdítő forrás,
Mely az utast hűs vízával várja...
Tündérvé az mindenütt és nem más;
Mégis, mégis, e hazában járva
Folyton érzem, hogy a lelkem árva.
Teljesítsd, ég! teljesítsed vágyam
Vigy szülőföldemre s azt virulni lássam!

Szalmaviskók nagy rendetlen sorban...
Gulya, ménes s délibábod, róna!...
Furulyád, mely fölcsir fájón, halkán,
Olyan kedves, mintha madár szólna...
És a sok kincs és palota, fényes?...
Mind hiába! Könyörgök az éghez:
Teljesítsd, ég! teljesítsed vágyam
Vigy szülőföldemre s azt virulni lássam!

Honi szellő a bánatság írja,
A napsugár meredek hegy ormán
S földed, mely az áldást alig bírja...
Nyáj kolompja, mely megszólal tompán,

Mind gyönyörű, szivvidító álom;
De azért én mégis haza vágyom:
Teljesítsd, ég! teljesítsed vágyam
Vigy szülőföldemre s azt virulni lássam!
Ruttkay Gyula.

A babonás Erzsike.

— Elbeszélés. —

Írta: Brankovics György.

I.

A magyar közmondások gyűjteménye-
ben olvastam, „Három rossz vallás van a
világon: kárvallás, szégyenvallás és búval-
lás“... és „Kinek babona a hite: pokol az
üdvössége!“

Hogy e közmondásoknak igaza van,
hogy a babonás embert kár, szégyen és bú
kiséri: bizonyítja a következő történet, me-
lyet azok számára írok le, kik mások baján
okulni szeretnek és tudnak.

II.

— Ugyan, ugyan Erzsike, legyen eszed!
Micsoda baj eredhetne abból, ha egy kedves
kis ezüza keresztezi utunkat?

— Ó, Albert, ez szerencsétlenséget jelent!
— Szerencsétlenséget?

— Igen, szerencsétlenséget! A nagyma-
mám mindig mondja, hogy ha egy macska
fut előttem az uton át, akkor ne folytassam
az utamat, térjek vissza, mert az szerencsét-
lenséget jelent.

— Ki lesz ilyen babonás! Mit árthat
nekünk egy macska?

— No majd meglátod. Ma nem leszünk
szerencsések. Valami kellemetlenség fog
élni. Ugyis azt álmodtam, hogy az összes
fogalmat kivettem a számból.

— Csak nem hamisak?

— Hogy gondolhatsz ilyet, Albert! Álom
volt, — de halálesetet jelent.

— Ne beszélj ilyet, Erzsike!

— Te persze nem tulajdonítasz semmi
jelentőséget az álmoknak.

— Nem én. Légy okos s ne keserítsd el
babonás hajlamaiddal az életünket.

— Hidd el, sokszor tapasztaltam már,
hogy az ilyen gonosz előjeleknek mindig
rossz következményei voltak.

— Például?

— Például... tegnap este, feldöntöttem
a sótartót.

— Ez mindenesetre ügyetlenség volt
tőlem.

— A sótartó feldöntése haragot, pörle-
kedést jelent.

— De hiszen mi se nem haragodtunk, se
nem pörlekedtünk.

— Nem pörlekedtünk? Te azt mondtad,
hogy a babona egy nagy butaság...

— És te heveskedtél, a nagymamára
hivatkoztál, én pedig hallgattam. Hát ez
pörlekedés? Ismét csak azt mondom, hogy
a babonával megkeserítetted az életünket.

Erzsike és Albert elhallgattak.

Kőrös Albert rendőrségi fogalmazó volt
Budapesten. László Erzsike a menyasszonya
volt a bit... szüleit korán elvesztvén —

szülő Endre hajóskapitánynak
az özvegye nevelt fel.

A jegyesek nagyon szerették egymást s
gerliczék módjára turbékolnak volna, ha
Erzsike babonás természete az össze-
külömbözésre minduntalan okot nem szolgál-
tatott volna.

Igy történt ma is. A városligetben sétál-
tak s Erzsike vitatkozás közben kivonta a
karját vőlegénye karjából s szótlanul haladt

Hogy a községi törvénynek a választásra vonatkozó szakaszai nem gondoskodnak a szavazó polgárok kényelméről, az a törvény hibája lehet, de e hibáért a főszolgabíró nem okolható, nem okolható különösen Ivánka Pál, a ki mind a négy kerületben előzetes megkérdezés után és csak akkor hirdette ki a zárórást, a midőn mind a négy kerület választási elnöksége és bizalmiférffiai azt jelentették, hogy a szavazók nagyon szórványosan jönnek.

Amint hogy tényleg úgy is volt a dolog, mert daczára annak, hogy az utczáról is többször hangos szóval invitálták a záróra kitűzése előtt a választókat a szavazásra; daczára annak, hogy ismételtelen kikiáltották a zárórást, 11 óra után alig jelentkezett az egyes kerületekből 6—8 szavazó.

A szavazás lefolyását tehát nem a főszolgabíró akasztotta meg, hanem magok az ellenzéki pártiak, a kik távolmaradással tüntettek még a budapesti gummiradlicseken sem akartak szavazni menni. Ők tudják legjobban, hogy miért maradtak otthon. Valószínűleg azért, mert nem akarták, hogy Ujpest község-házát olyan kurucz helyzetbe sodorják a „Mór“-ok, mint a milyen helyzetbe a képviselőházat juttatták a „Zoltán“-ok.

Ölödéször: Dr. Boros Mór ügyvéd, az esküdtek választásánál akkor mutatta be a névszerinti szavazást kérő ívet, a midőn a főszolgabíró már Krapp Mihályt és Diamantstein Lajost megválasztottnak jelntette ki. És a főszolgabíró, a ki az „Ellenzéki Ujság“ szerint „durva eszközökkel“ dolgozott, a késedelem daczára, mégis megkérdezte a választókat, akarnak-e névszerint szavazni Krapp Mihályra és Diamantstein Lajosra?

Nem akartak!

No már arra, hogy akarjanak, csak-

melle. Egyszerre melléje ugrott, a karjába esimpaszkodott és szorosan hozzá simult.

— Nos, ismét kedves akarsz lenni, szive-n? — Kérde Albert, barátságosan tekintve menyasszonyára.

— Nem azért simulok hozzád! Hanem szembe jón velünk egy kutya s ha közöttünk talál elszaladni, elhüdegit, elválasztja szívünket.

— No hallod gyermekem, — mondá Albert haragosan, — ez már mégis csak halatlal.

— Te ugyan nem bánád, ha elválnánk! — mondá Erzsike zokogva.

— Ne csinálj feltűnést. Tudod, hogy vég-hetetlenül szeretlek s tiz kutya sem fog téled elválasztani.

— Válast jelent, ha közöttünk elszalad. Tudtam már, mikor a házból kiléptünk, hogy kellemetlenség fog énni sétánkban. A kapu előtt éppen akkor haladt el egy hentes koesija, a melyen disznók valának s ez is szerencsétlenséget jelent.

— Mit bánom én, ha egy tuczat birka is volt benne, — szólta Albert haragosan.

— O Albert, az jó lett volna, a birka jót jelent.

Körös most már azt sem tudta, mit csináljon. Kacagni is meg káromkodni is szeretett volna. Csak erről a babonáról le tudná szoktatni! Milyen kedves és jó volt külömben!

— Tehát a birka jót jelent! Hozott már neked valamikor szerencsét? — kérde mosolyogva.

— Oh igen, Albert! — válaszolá Erzsike. Pünkösdkor, a midőn a nagymamával a budai hegyek közé rándultunk s a midőn téged először láttalak, akkor egy egész birkanyájjal találkoztam.

— Nagyon hízelgő reám nézve.

— Ne légy gonosz! Először a birkákat láttam, azután téged.

— No, végre valahára egy jó jel is.

(Folyt. köv.)

ugyan nem kényszerithette a választókat a főszolgabíró.

Ime ez és ennyi a tárgyilagos igazság, no meg az, hogy a lezajlott községi választásokon nem a közvélemény vezette el, hanem elvezettek a „Mór“-ok, kik ha Ivánka Pál főszolgabíró szemébe találunk pillantani, bizonyára fülüg pirulnak, mert Ivánka Pál főszolgabírót „vakmerő törvénytiprással“, „durva erőszakkal“, „a közvélemény esuffátételével“ vádolni és „önző érdekekkel“ meggyanúsítani csak a személyeskedés, gyűlölködés s a minden áron való ellenzéki-eskedés képez.

Hogy ennek mi az illő jutalma, kérdezze meg az „Ellenzéki Ujság“ Ben Akibá-t, a ki majd arra is mond káden-cziát, mért nem jó gyakran idézgetni Caligulát!

Nestor.

H I R E K.

— A község ujonnan alakult előljá-rósága f. é. január hó 2-án tartotta Lindt János bíró elnöklété mellett első ülését. Az előljá-rókat Zsoldos János főjegyző üdvözölte melegen s arra kérte, hogy a község anyagi és erkölcsi érdekében kifejtendő működésében öt támogassák s kötelességeiket lelkiismeretesen teljesítsék. Az előljá-róság ezután az 1904-ik évi költségvetést tárgyalta. A tárgyalás folyamán több egészséges indítvány merült föl, s kimondatott, hogy minden községi tüzörség még ez év folyamán teljesen szervezendő és a szemétkihordási szabályrendelet akként módosítandó, hogy a költségeket ne csak a háztulajdonosok, hanem a község összes lakói viseljék. A f. é. költségvetés letárgyalása után segélyezési, illetőségi és utalványozási ügyek intéztettek el.

— Ujpest 1904-ik évi költségvetése. A község előljá-rósága községünk folyó évi költségvetésében a kiadásokat: 641,161 K 83 fillérben, a bevételeket: 508,661 K 31 fillérben állapította meg. És így a fedezetlen összeg 132,500 K 52 fillér, a mely a 441,668 K 40 f. köteles egyenes állami adó után kivett 30% községi pótdadóval fog fedeztetni. Ami annyit jelent, hogy a községi pótdó, a tisztviselői fizetések rendezése daczára sem magasabb a múlt évi pótdóval.

— Ujpesti tisztelgések. Az új év alkalmából testületileg tiszteltek a kir. járásbíró-ság tagjai Cserba Ferenc kir. táklabirónál, a rendőrség tagjai Kolozsváry Gyula rendőrtanácsosnál, a község előljá-róságának tisztviselői Zsoldos János főjegyzőnél, az egyház-tanácsok tagjai Illek Vince apátplébánosnál, Mady Lajos főesperesnél és Geduly Lajos lelkésznél. Ha a sok jó kívánatoknak, melyek január 1-én elhangzottak, s melyeket a levél-hordók közvetítettek a névjegyek útján, esaka fele beteljesül, akkor mindnyájan boldogak leszünk.

— Eljegyzés. Naszályi (Nasser) Sándor eljegyezte Schwartz Teréz kisasszonyt.

— Nagylelkű adomány. Maunther Odön gyártulajdonos az ujpesti izraelita szegények részére és a „Maskil el Dál“ egyletnek az újév alkalmából 100—100 koronát adományozott.

— Paraszt-bál. Az „Ujpesti kereskedő és iparos ifjak önművelődési köre“ f. é. január hó 23-án a Colosseumban paraszt-bált rendez. Belépti díj: Személyjegy 1 kor., családjegy 2 kor. A bál tiszta jövedelme a kör-zászló-alapjára és könyvtára javára fordítatik. A bál kezdete este 8 órakor.

— Táncezünnepe. Az „Ujpesti Munkás-képző Egylet“ az „Ujpesti Asztalos Szak-egylet“-tel közösen a táncztanfolyam első felének befejezése alkalmából f. é. január hó 24-én a Colosseumban tánczünnepe-lyt rendez. Belépti díj 50 fillér. Kezdeté este 8 órakor.

— Bál. „A Juteggyári tűzoltók és munkások“ f. évi január hó 23-án az ujpesti „Köz-művelődési kör“-ben Götzelmann Tivadar urnó védnöksége alatt bált rendeznek. A zenét a es. és kir. 44. sz. gyalogezred zenekara szolgál-tatja. Belépti díj: Előre váltott jegyek:

Személyjegy 1 kor. 60 fillér, családjegy 3 korona. A pénztárnál személyjegy 2 kor., családjegy 4 kor. Belépti díj tűzoltók szá-mára egyenruhában 1 kor. A tiszta jövede-lem jótékony ezétra fordítatik. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Jegyek előre válthatók: a Juteggyárban, külső vaczi-ut 189. szám.

— Pénztézetek. Az Ujpesti Takaré-k-pénztár f. é. január hó 23-án d. u. 3 órakor tartja XXXV. évi rendes közgyűlését a sa-ját takarékpénztári helyiségében. Az Ujpesti Takarékpénztár a válságos közgazdasági vi-szonyok között is igen szép tiszta nyere-séggel zárta le a múlt évi mérlegét, s rész-vényeseit várakozáson felül 16 K osztalék-ban fogja részesíteni.

— A rendőrség és az izraelita nőegylet tánczvigalma. Az „Ujpesti Hírlap“ f. é. ja-nuár hó 2-ki számában olvassuk a követke-zőket: Az „Ujpesti izraelita nőegylet“ 1904. évi január hó 16-án az ujpesti „Köz-művel-ődési kör“ helyiségeiben a helybeli szegények javára tánczvigalmat rendez. A nőegylet eme tánczvigalma egyike azoknak, a mely méltó pár fogásban fog részesülni az egész vonalon. A rendőrség széleskörű intézkedéseiből már most kitűnik, hogy a tánczvigalom min-den tekintetben sikerülni fog. Hogy melyek azok a széleskörű intézkedések, melyeket az izraelita nőegylet báljának sikere érde-kében a rendőrség eddig tön: erre csakugyan kíváncsiak vagyunk!

— 1904. Hosszu ősz után hideg napokkal köszönt ráuk az ujesztendő, mely pénteken kezdődött, de székő év lévén, reméljük, hogy megszökteti a bajokat. Az új esztendőben sok lesz az ünnepnep, a melyek közül azonban csak a karácsony esk vasárnapra. Kettős ünnepnep azonban karácsonyon, hus-véten és pünkösden kívül lesz még kettő, augusztusban Nagyboldogasszony napja hét-főre, Szent István király napja szombatra esik. A változó ünnepek közül husvét vasár-napja április 3-án, áldozó esütörtök május 12-én, pünkösöd vasárnapja május 22-én, Ur-napja június 2-án lesz. A farsang ez évben nyolcz nappal rövidebb, mint tavaly; január 6-tól február 16-áig, tehát csak negyvenegy napig tart. Napfogyatkozás az idén kettő lesz és pedig márczius 17-én gyűrűs és szept-ember 9-én teljes napfogyatkozás; nálunk azonban egyik sem látható. Holdfogyatkozás a jövő évben nem lesz. Az uralkodó bolygó a Mars, ebből azonban még kár lenne há-borut jósolni. Az esztendő leghosszabb napja június 19-ike, mely két percz híjján tizenhat óráig tart, a legrövidebb december 22-ike, a mely 8 óra 22 perczig tart. Végül álljon itt az 1904. esztendő kronológiájából e néhány adat: az új év 5664—5665, a zsidó korszá-mítás szerint, 2654 Róma alapítása óta, Vero szerint; 1871 Krisztus urunk keresztrefeszíté-se óta, 1322 Mohamed futása óta; 1321—1322 a török (hedzsra) óra szerint, 1008 a hon-foglalás óta; 903 Szent István megkoroná-zása óta, 682 a mohi esata óta, 603 az Ar-pádok kihatalása óta, 562 a puskapor föltalá-lása óta, 464 a könyvnyomtatás föltalálá-sa óta, 412 Amerika fölfedezése óta, 387 Luter reformációja óta, 378 a mohácsi vész óta, 360 Erdély kormányzatának külön szerve-zése óta, 218 Budavár megvétele óta, 193 a szatmári béke óta, 181 a pragmatika szank-czió elfogadása óta, 114 a török teljes kivo-nulása óta Magyarországból, 79 mióta Szé-chenyi megvetette az Akadémia alapját, 74 I. Ferencz József születése óta, 71 Kossuth Lajos föllépése óta és 37 a kiegyezés óta.

— A magántisztviselők és a választási névjegyzekek. Az „Ellenzéki Ujság“ leg-utóbbi számában arra hívja fel az Ujpesten lakó és szavazati joggal bíró magántisztvi-selőket, hogy ne engedjék magukat a kilát-sba helyzetű országgyűlési képviselő vá-lasztásnál terrorizálni azok által, akik őket kihagyták a községi választók névjegyzeke-ből. A figyelmeztetést illetőleg az a véle-ményünk hogy a magántisztviselők mind-egyike bir anyi férfiasággal hogy magát terrorizálni senki által sem engedi; az indo-kolásra pedig kijelentjük, hogy azt csak a ros z akarat sugalhatta, mert a községi vá-lasztók névjegyzekeiben benne van minden magánhivatalnok, aki a törvényértelmében választói joggal bir. Aki ebben kételkedik, sziveskedjék szerkesztőségünkbe fáradni, s m. é. decemberben megejtett választásoknál használt listába betekinteni.

— Az „Ujpesti Munkásképző Egylet“ december hó 31-én a Colosseum összes helyiségeiben táncszal és színelőadással egybekötött Szilveszter-estélye ugy anyagiag, mint erkölcsileg fényesen sikerült. Színe hozták derék műkedvelők ez alkalommal *Maxim Gorkij* orosz írónak a budai színpadon sok előadást ért nagyhatású színművét, az „Éjjeli Menedékhely“-et. A csinos színpadi dekoráció, melyet Ascher József festett, meglepte a közönséget, a szereplők összejátéka és precíz előadása pedig nagy tetszést és viharos tapsokat aratott. Az elért sikerben nagy része volt *Bic ik Edé*-nek, aki az alkohollal teljesen elzúllott színészt pompásan alakította, továbbá *Streitmann György*-nek (Michailov Kosztilev), *Stieber Gyulá*-nak (báró), *Schmiedt Antal*-nak (Luka), *Berger Bernát*-nak (Aljoska), *Zsugovszky Ferenc*-nek (Bubnov). A hölgyek közül első helyen ki kell emelnünk *Sárosy Etelkát* (Michailov Kosztilev felesége), *Balcz Klárát* (Natása), továbbá *Ecker Karolint*, *Berta Herminát* és *Pasztasitz Manceit*, kik pompás alakítást nyújtottak. Jók voltak s az összejáték sikeréhez nagyban hozzájárultak még: Barzsi Gyula, Winter Vilmos, Takács András, Schmiedt Károly és Nemetz István is. Az ügyes rendezésért *Stieber Gyulát* illeti meg az elismerés. Előadás után reggelig tartó tánc következett.

— Az ujpesti önkéntes tűzoltó testület I. évi január hó 30-án a Colosseumban műkedvelői színelőadással és világpostával egybekötött táncvizsgát rendez. A zenét a 44. cs. és kir. gyalogezred zenekara szolgáltatja. Belépődíj: Személyjegy 1 korona, családjegy 2 kor. (1 ur 2 hölgy). Egyenruhában megjelenő tűzoltóknak 60 fill. Kezdeté este fél 8 órakor. Ez alkalommal színe kerül „Az apósok.“ Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Gabányi A. Rendező: Ullmann Adolf. Közreműködők: Jonák Gyula, Steszák János, Halász János, Fürst Jenő, Malachovszky Erzsike, Halassi Erzsike, Civerenz Teréz, Ullmann Adolf, Jielk János, Steszák Kornél, ifj. Németh János.

— **Háztelekfelosztási engedély.** A vármegye törvényhatósági bizottsága megengedte gróf Károlyi Sándornak hogy a karácsonyi kertgyálítói nagyobb- és a Vasututezai területeket háztelekekre felosztthassa. Kötelezte azonban arra hogy a községnek az 1894. V. t. cz. 3 §. értelmében templom, paplak, iskola, piac, temető stb. czéljaira megfelelő területet engedjen át ingyért, 8 öles utcákat hasítson ki, az utca testeket elegyengesse; a karácsonyi kert területén 4 méteres gyalogjárdát hasítson ki s azt közlekedésre alkalmas állapotba hozza; a Vasututezai területen a villasor melletti határutat 10 öl szélességre kibővítsé, az Árpádat a határutig egyenes vonalban meghosszabítsa. Ellenben nem engedte meg a gyálítói terület kisebb részének a felosztását, mert az a Villamtelep és a köztemető közé van beékelve s így megközelíthetetlen.

— **Adakozások.** Az ujpesti szegény iskolás-gyermekeknek ruhával és étellemmel való gyámolításával következő adakozások folytak be: Schönwald Elvira urnő gyűjtőivén: Schönwald 2 K, Schönwald nővérek 1 K, N. N. 30 f., N. N. 20 f., Reich Sándor 50 f., N. N. 50 f., Radóné 40 f. Összesen 4 kor. 90 fill.

Baffia Vilmos ur gyűjtőivén: Baffia Vilmos 1 K, N. N. 2 K, N. N. 50 f., Steiner 40 f., Tyermás 40 f., P. R. 20 f., Zweig Márton 1 K, K. 20 f., N. N. 40 f., N. N. 40 f., N. N. 50 f., Tamó 1 K, Mokry 20 f., N. N. 20 f., Heier István 20 f. Összesen 8 kor. 60 fill.

Weiser Sándor ur gyűjtőivén: Weiser Sándor 1 K, N. N. 10 f., N. N. 10 f., B. A. dr. 20 f., N. N. 1 K, 90 f., Összesen 3 kor. 30 fill.

Rozdolszky Károly 2 kor.
Székely Lajos 5 kor.
Stahl Vilmos ur gyűjtőivén: Özv. Csillagi Lajosné 2 K, Stahl Vilmos 2 K. Összesen 4 kor.

Tóth István ur gyűjtőivén: Szalontai Margit 30 f., Szalontai Ilona 30 f., Tóth István 1 K, Tóth Anna 1 K, Hartung Olga 4 f., Zemann József 40 f. Összesen 3 kor. 04 fill.
Sus József 2 kor.

Schönfeld Ignác 4 kor.
Sevér Tamás ur gyűjtőivén: Sevér Tamás 1 K, Erdőkürti János 20 f., N. János 20 f., N. N. 20 f., Eszti 20 f., Ackerl János 40 f., B. F. 20 f., B. 20 f., Blisenat 20 f., C. 10 f., S. O. 1 K, H. M. 50 f., X. Y. 50 f.,

U. 20 f., K. 30 f., P. 60 f., D. 30 f., H. 50 f., H. 1 K, K. 40 f., N. 40 f., K. 50 f., H. 20 f., Deiches Jakab 40 f., W. F. 20 f., W. V. 20 f., W. H. 20 f., Vilma 50 f., M. 10 f. Összesen 10 kor. 90 fill.

Németh János ur gyűjtőivén: Rác Miklós 40 f., Petrovics János 40 f., Hausman Leó 20 f., Hauerland 50 f., Seulimán 20 f., Praumann Simon 20 f., Rozenberg Dániel 30 f., Németh János 30 f., Nagy János 20 f., Rajzinger Samu 20 f., Nürnbergger Ede 30 f., Párdonyi Sándor 40 f., Összesen 3 kor. 60 fill.

Fehér Gábor ur gyűjtőivén: Fehér Gáborné 3 K, H. 20 f., Vakuja 20 f., Kindermann Sándorné 20 f., Herkai Sándorné 40 f., Kener Adolf 60 f., Scheh Manó 20 f., Konstantin 10 f., Kraveili Istvánné 30 f., Bördl Jánosné 30 f., Márkó Istvánné 20 f., Ugró Károlyné 40 f., Stubenvoll Józsefné 20 f., Jovanovics Péterné 40 f., Kovács Jánosné 20 f., Gyuricsék 20 f., Heinecz Ferenczné 20 f., Szklepán Lajosné 20 f., Neuhaus Jancsika 10 f., Vittner Amália 20 f., Lakatos Mihályné 10 f., Veisz Vilmosné 10 f., Fehér Gyuláné 1 K, S. 10 f., K. 10 f., Kustyák 10 f., Goldstein Mór 50 f., Fürst 10 f., Trón János 10 f., Poór Imréné 20 f. Összesen 10 kor. 20 fill.

Geizler Gyula ur gyűjtőivén: Somossy Mihály 20 f., Szimon Mariska 20 f., Szimon Emma 20 f., Kanyó Mari 20 f., Kanyó Anna 20 f., Tamásy Mária 20 f., Peizler Ilona 40 f., Geizler Anna 40 f., Geizler Gyula 1 K. Összesen 3 kor.

Papp Gábor 80 fill.
Weichner Géza ur gyűjtőivén: Weichner Géza 2 K, N. N. 10 f., N. N. 20 f., Wechsleg György 1 K, N. N. 40 f. Összesen 3 kor. 70 fill.

Szele Andor ur gyűjtőivén: Szele Andor 2 K, Läv Zsigmondné 40 f., Velechni 1 K, Lauk János 40 f., Schwoffer Emil 1 K, Asbóth család 1 K, Oszmann Pál 40 f., Reiter N. 20 f. Összesen 6 kor. 40 fill.

Ferencz István ur gyűjtőivén: Dallei 20 f., Jerinás 20 f., Pál V. 20 f., Krisztek 10 f., Leichtmann Gábor 20 f., Karl 20 f., Deekner Zsigmond 20 f., Zek 20 f., Bodor Aladár 10 f., Ferencz István 40 f., Gábor Gyula 40 f., Süttö Dezső 20 f., Veszár Béla 20 f., Vaska Árpád 20 f., Krinawetta Ferencz 30 f., Grün Ernő 20 f., Horváth Aladár 20 f., Gombos Hugó 30 f., Dovecséri József 20 f., Steiner Nándor 20 f., Brueker Jenő 20 f., Hanke Viktor 20 f., Magyar János 40 f., Haberhauer Gyula 20 f., Való Gusztáv 20 f., Weizen Károly 40 f., Krausz Jenő 20 f., Összesen 6 kor.

Stranzky Antalné urnő gyűjtőivén: Cróf Vay Sándor 2 K, Leitner A. 1 K, Szmrtnik J. 1 K, Stranzky Antalné 1 K, Összesen 5 kor.

Minta-felebbezés és felebbezési-minta.

— Kézirat —

A községi tisztújítás ellen beadott s az „Ellenzéki Ujság“ legutóbbi számában közölt felebbezés, azon minta-felebbezések közé tartozik, amelyekre azt szokta a magyar ember mondani: „nesze semmi, fogd meg jól.“

Miután az általános vélemény szerint ez a *min a-felebbezés*, daczára annak, hogy két jogtudósnak a tudománya préseltetett belé, még a dr. Vigh Viktor peticionális kérvényénél is gyöngébb, ajánljuk a felebbezés aláírónak a következő *felebbezési-mintát*, amely jobb, humorosabb s ami fő az igazságnak és a tényeknek is megfelelőbb. Nevezetesen:

Tekintetes Törvényhatósági bizottság!

Ujpest község képviselő testületében 7 orvos, 3 lelkész, 6 ügyvéd foglal helyett.

Ez a 7 orvos községünket halálra fogja gyógyítani.

Az a 3 lelkész, mindenki a saját felekezete számára követelvén a drága halottat, a ravatalnál össze fog egymással veszni s az eddig békés egyetértésben élő polgárokat *adós* felekezeti harezba fogja keverni.

Az a 6 ügyvéd a község nem megvetendő hagyatékát úgy össze-issza fogja pörölni, hogy Budapest fővárosának mint örökösnek egy fillér se jutt az örökségből, sőt még Horn Ferencz képviselőnek a halotti torárát

is valószínűleg a nagy harang fogja megfizetni.

Ujpest azonban nem hajlandó magát agyon gyógykezeltetni.

Ujpest nem akarja, hogy ravatalánál felekezeti villongások keletkezzenek.

Ujpest nem akarja, hogy szerény tőkét a pörök emésszék föl, s hogy Budapest fővárosa, a bekebelezés napján — ingyen sírhelyet utalványozzon számára, és hogy pufra esinait halotti torral esufitsák meg az emlékéit.

Mindezek alapján tisztelettel esede-zünk: méltóztassék az 1903. december 18 és 23-án megejtett választást és tisztújítást egész terjedelmében megsemmisíteni és újabb választás kiírását elrendelni Ujpesten. Az urnak 1904-ik évében, január havában.

Aláírások.

I R O D A L O M.

*A „Magyar Nemzet“, melynek *Jókai Mór* a főszerkesztője s *Adorján Sándor* a felelős szerkesztője, újévtől kezdve újabb kedvezményekkel kedveskedik előfizetőinek, nevezetesen: a *Magyar Nemzet* olvasói egészen díjtalanul kapják a képviselőházi, illetőleg a főrendiházi beszédek szövegeit. Ezenkívül a „Magyar Nemzet“ előfizetői kedvezményes áron kapják a „Magyar Bazár“ című remek divat újságot és a „Kis Lap“ című pompás gyermek lapot. Mindezek daczára a „Magyar Nemzet“ előfizetési ára a régi marad: egy negyedévre 6 K, egy évre 24 K. Az előfizetési összeg a „Magyar Nemzet“ kiadóhivatalához Budapest, Kerepesi-ut 54. küldendő.

***Gyermekek öröme.** Egy krajczár a „Gyermek Ujság.“ Csecses képekkel, tarkabarka szép mesékkel van tele ez a szép, jó, okos újság, melyet meg kell, hogy rendelkezjen minden szülő, ki igazán szereti gyermekét. Mutatvány ingyen.

Előfizetés postai küldéssel egész évre 2 kor. Pénz kiküldendő a kiadóhivatalba Budapest, VIII. ker. József-körút 60.

*A **kisebbség mindenhatósága.** *Kemény Gejza* báró egy brosurát tett közzé, a melyben *Néhány ószinte szó az alijmúlt és jelen eseményeiről* címmel foglalkozik az obstrukció okozta károkkal és élesen elítéli, hogy a kisebbségnek nemesak döntő szava van mindenben, hanem fölfüggeszti az alkotmányt magát és megakasztja minden működését. Az obstrukció által előidézett helyzetet a kisebbség abszolút hatalmára alapított parlamentáris alkotmányosságnak nevezi. A kisebbség tulkapasáért a hiányos házszabályokat okolja, a melyeknek megszigorítását már a Bánffy ellen folytatott obstrukció után követelte, de Széll Kálmán ettől mindig vonakodott. Részletesen felsorolja az elintézésre váró komoly gazdasági és egyéb kérdéseket, a melyeknek elintézését az obstrukció megakadályozta. Az országnak roppant anyagi kárt okozott az obstrukció a gyűlölködő nemzetiségek nagy öröme. Nézete szerint a házszabály-módosítás elődázhatatlanul és mindenáron keresztülvendő. Megtette ezt Agliában, az alkotmányosság ősi hazájában Gladstone és pedig a legnagyobb erőszakossággal s az erőszakosság-nak éppenséggel nem voltak romboló következményei. Hozzunk be, így fejezi be fejtegetéseit, alsóházunkban az angolhoz hasonlóan szigorú házszabályt és nemesak a jelen zavaros állapotból gázolunk ki, hanem a jövőre is parlamentáris életünk örökrement marad hasonló fönnakadásoktól.

*Az **első obstrukció** épen a parlamentáris hazájában, Angliában lépett fel 1830-ban, a hol IV. Vilmos trónralépése után a választási reform idézte elő. Addig is volt már mozgalom, de annak czélja mindig kívül esett a fennálló alkotmány terén. A francia forradalomban is megtörtént a szavazó jog kiterjesztése, de ott nem a parlamentnél volt a hatalom, hanem az annak parancsoló népnél. Itt ellenben a történetben először felismeri a nép, hogy törvényes érvényesülésének legbiztosabb módja, ha képviselőt nyer a törvényhozásban. Wellington herezeg kijelentette, hogy minden erővel ellene szögül a törvény megváltoztatásának. A nép izgatottsága annyira ment,

hogyan a waterlooi győző palotájában sem volt biztonságban s a király nemsokára Gray György grófot volt kénytelen megbízni kabinetalakítással. Réssel lord mint belügyminiszter dolgozta ki a reformjavaslatot, mely szerint London 8, z többi város 34, a grófságok 55 kerülettel gyarapodnának. A reform a túlsúlyt a polgárság kezébe adja. A tory-párt a vitának meghosszabbítását vette igénybe.

Ez volt az angol parlamentben az első nagy obstrukció és a későbbi mind ennek mintájára ment végbe. A közvélemény erősen nyilatkozott az obstrukció ellen és nem engedte meg a miniszteriumnak a hátrálást. Az ellenzék ereje meg is tört és harmadik olvasásban elfogadták a reform-billt.

Erről az első obstrukciónól szól a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 203. füzet.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyúttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbőr-kötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérvé. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

***Legszébb, leghasznosabb újévi ajándék,** ha megrendeljük a legrégebb, legjobb és legelőszőbb szépirodalmi lapot, a „Képes Családi Lapok”-at. Előfizetési ára negyedévre csak 3 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI., O-uteza 12. Mutatványszámokat kívánatra ingyen és bérmentve küld. A Képes Családi Lapok és előfizetői egy családot képeznek és régi, igaz közmondás, hogy „Apró ajándékok tartják fenn a rokonságot, barátságot.” — Ezért kiadóhivatalunk elhatározta, hogy lapunk azon lelkes barátainak, olvasóinak, kik a „Képes Családi Lapok” részére eredményesen új előfizetők gyűjtésével fáradoznak: illő értékes ajándékokat ad. 1. Igy: a ki lapunk részére egy új előfizetőt szerez és legalább 6 óra előfizetési összegét beküldi, kap ajándékba egy igen értékes regényt. 2. A ki lapunk részére 3 új előfizetőt gyűjt és legalább 6 óra ezek előfizetési összegét beküldi, kap ajándékba egy nagy, illusztrált diszkótésű irodalmi remekművet,

vagy kívánatra 4 regényt. 3. A ki 10 előfizetőt gyűjt és legalább 6 óra ezek előfizetési árát beküldi, kap ajándékba egy — kívánatra akár női, akár férfi — szép, egészen új ezüstórát. 4. A ki 30 előfizetőt gyűjt és legalább 6 óra ezek előfizetési árát beküldi, kap ajándékba egy — kívánatra akár női, akár férfi — szép, egészen új aranyórát. A regény-ajándékot megkapja minden közvetlen jelentkező előfizető is, valamint régi előfizetőink mind, kivétel nélkül megkapják a szokásos újévi regény-ajándékot, mihelyt előfizetésüket jövőre megújították. Azon reményben, hogy minél több lelkes gyűjtőnek fogunk szép művekkel, ezüst- és aranyórákkal kedveskedhetni hazafias üdvözléssel

a kiadóhivatal.

Meghívó.

Az Ujpesti Takarékpénztár

XXXV. évi rendes közgyűlését

saját intézeti helyiségében 1904 ik évi január hó 23 án délután 3 órakor tartandja, melyre az intézet t. részvényesei tisztelettel meghívhatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése, az 1903. évi mérleg előterjesztése, a tiszta nyereség mikénti felosztása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása.
 2. Az alapszabályok 47. és 57. §§-ainak módosítása.
 3. Az igazgatóság megválasztása 3 évre.
 4. Három rendes- és egy pótfelügyelő-bizottsági-, továbbá 12 választmányi tag megválasztása egy évre.
 5. A felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása.
 6. Indítványok.
- A közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, ki részvényeit 3 nappal a közgyűlés előtt az intézeti pénztárnál letette.

1903. évi mérleg számla.

Vagyon. — Pénztár 7.028 K 75 f. Bankváltók 1.997.861 K 52 f. Intézeti ház 64.000

K. Ingatlanok 115.052 K 49 f. Értékpapírok 8.000 K. Köleson kötvényre 9.860 K. Adósok 83.182 K 21 f. Részvényesek 400 K. Összesen 1.385.384 K 97 f.

Teher. — Részvénytőke 200.000 K. Tartalékalap 92.136 K. Takarékbetétek 611.909 K 35 f. Visszszámított váltók 453.156 K. Átmeneti kamatok 7.042 K 91 f. Fel nem vett osztalékok 316 K. Hitelezők 1797 K 15 f. 1902. évi nyereség áthozat 701 K 93 f. 1903. évi tiszta nyereség 18.325 K 63 f. Összesen 1.385.384 K 97 f.

Veszteség- és nyereségszámla.

Veszteség. — Járadékadó 2668 K 07 f. Fizetések 8880 K. Lakberek 1920 K. Üzleti költségek 3726 K 07 f. Visszszámítási kamatok 21.811 K 99 f. Betétek utáni kamatok 26.245 K 07 f. Bankváltóknál leírás 9641 K. Házbéradó 3439 K 01 f. Jövedelemadó 4797 K 85 f. 1902. évi nyereség áthozat 701 K 93 f. 1903. évi tiszta nyereség 18.325 K 63 f. Összesen 102.156 K 62 f.

Nyereség. — Megadózott kamatok 280 K. Nyomatványok 91 K 74 f. Kezelési átalány 2400 K. Házberek 6257 K 41 f. Kamatok 92.425 K 54 f. 1902. évi nyereség 701 K 93 f. Összesen 102.156 K 62 f.

Ujpesten, 1903. december hó 31-én.

Diamantstein Lajos s. k. vezérigazgató, Lugos Hugó s. k. pénztáros, Benkócs Imre s. k. főkönyveztő.

A fő- és mellékkönyvekkel megegyezőnek találtuk:

A felügyelő-bizottság:

Schwartz Vilmos s. k. elnök, Dr. Lichtmann Henrik s. k. Frey Gusztáv s. k.



Arpád-ut 4. sz. házban
üzlethelyiségek lakással s
még kisebb-nagyobb laká-
sok azonnal is kiadók.



Fuchs Antal és József

kő- és könyvnyomdája

Ujpest, István-utca 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalnak hirdapok és művek minden nyelvben, körlevelek, táblázatok, esketési, gyűlési és egyéb meghívók, gyászjelentések, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és egyetbeli nyomtatványok, szállítólevelek, falragaszok, vonalzott üzleti körlevelek, folyóiratok stb. stb. a legmérsékeltebb árakon való elkészítését.